

Veřejný prostor mediální komunikace

-

PROPAGANDA a PROPAGACE
VE VEŘEJNÉM PROSTORU

... musíme tam všichni ...

Veřejný prostor se od prostoru soukromého liší tím, že je v diametrálně větší míře zaplněn vizuálními znaky mediálních textů, přičemž mediálním textem rozumím jakýkoli znakový konstrukt, tedy i předměty mimojazykové povahy (sochy nebo třeba graffiti). Člověk, který se rozhodne opustit soukromý prostor vlastního obydlí (což čas od času činí patrně většina mobilní populace) a vstoupit do prostoru veřejného, tímto zároveň, ať už chce či nechce, fyzicky proniká do prostoru mediálního, stává se čtenářem mediálních textů.

... základní vymezení pojmů ...

Propagace: veřejné uvádění ve známost umění, sportu, reklamy, knihami, plakáty

Propaganda: veřejné šíření, často demagogické prosazování myšlenek, názorů s cílem získat dlouhodobé přívržence

Prostor propagace: maximální přeměna prázdných viditelných povrchů městských budov (ale i dopravních prostředků, odpadkových košů, tramvajových zastávek, laviček..) v prostředky masové vizuální komunikace

Prostor propagandy: snaha veřejný prostor ideologicky spoutat a ovládnout, vtisknout mu jednoznačný hodnotový obsah - sítě mírotvorných soch, urbanistické řešení měst vyjadřujícím nový řád a rituální vyvěšování znaků režimu za masové aktivní účasti veřejnosti

... graffiti, street art, reklama ...

street art:

srozumitelnost, čitelnost
konkrétní sdělení
racionalita, promyšlenost
nálepky

graffiti:

nečitelnost
výtvárně zpracované shluky písmen
absence explicitního sdělení
emocionalita (nelegální plochy)
sprej, fix

reklama:

obraz ráje
okno do blaženosti skrze
konzumaci nabízených
výrobků
vyvolávání touhy „být jako
on/ona“
monumentálnost, masmedia

... mýtus včera a dnes ...

- opora v sémiotickém eseji Rollanda Barthesa Mýtus dnes, který se zabývá mýtickým rozměrem znakových systémů.

Jisté předměty se stávají kořistí mýtické promluvy jen na okamžik a poté zmizí, k mytičnosti mezitím dospějí předměty jiné a zaujmou jejich místo...(Barthes,2004,str.108)“

Znak Stalin stává se typickým zástupcem Barthesova pojetí mýtu (promluvy), splývá s označujícím... Stalin žil, žije a bude žít navěky?! Nikoli. I v tomto znak Stalin odpovídá Barthesově uchopení jako konečného, smrtelného. Stačí, když sochu Stalina (znak) ukážeme člověku, který s historickou postavou a úlohou Stalina není obeznámen, nemá s ní osobní ani zprostředkovanou zkušenost. Dotyčný nebude moci chápat tento znak v jeho propagandistickém smyslu.

Nalbadjan, Velká družba, 50. léta 20. stol.

... komparativní tabulka ...

• **propaganda:**

- apelace na životní úkol
- přímý silový nátlak
- práce s konceptem konfliktu
- potlačení možnosti volby
- morální imperativ
- individualita podřízena společnosti – důraz na obyčejnost
- koncept konečného cíle – konečné řešení všech životních souvislostí
- výlučně centralizovaná produkce

• **propagace**

- apelace na životní styl
- nepřímý nátlak
- práce s pozitivními emocemi
- zdůraznění možnosti volby
- morální neutralita
- individualita nejvyšší hodnotou – důraz na originalitu
- koncept nekonečné změny – dílčí drobná vylepšení životních jednotlivostí
- decentralizovaná produkce, individuální projev

